

Studiu EY: România, între securitate și economie - miza investițiilor în apărare

Într-un context geopolitic marcat de intensificarea riscurilor de securitate și de accelerarea reînarmării la nivel european, România se afla într-un moment de inflexiune strategică, în care deciziile din domeniul apărării pot avea un impact semnificativ asupra securității naționale și asupra dezvoltării economice pe termen lung.

Acestea sunt principalele concluzii ale raportului „[România la intersecția dintre securitate și economie](#)”, realizat de EY România, care analizează transformările recente din arhitectura de securitate europeană, evoluția investițiilor în apărare pe flancul estic al NATO și implicațiile economice pentru România.

Flancul estic al NATO: investiții accelerate, traiectorii diferite

Raportul arată că, începând cu 2022, statele de pe flancul estic al NATO au accelerat semnificativ cheltuielile pentru apărare, toate atingând sau depășind pragul de 2% din PIB. Cu toate acestea, diferențele dintre state sunt substanțiale în ceea ce privește ritmul și amplitudinea investițiilor.

În timp ce Polonia s-a detașat printr-o creștere rapidă și ambițioasă a cheltuielilor militare și prin programe de modernizare de mari dimensiuni, România a urmat o traiectorie graduală, axată pe susținabilitate bugetară și stabilitate macroeconomică. Deși cheltuielile pentru echipamente militare au crescut semnificativ în ultimul deceniu, poziționarea României în totalul cheltuielilor regionale s-a diminuat, pe fondul accelerării mult mai rapide a investițiilor în alte state din regiune.

Catalina Dodu, Partener, Cybersecurity Leader for EMEA Defence Sector & Technology Consulting Romania Leader, EY România: „România a făcut pași importanți prin creșterea bugetului și a cheltuielilor pentru echipamente militare, însă rămâne sub nivelul de ambiție pe care dimensiunea și poziția sa geografică, potențialul industrial și importanța geostrategică l-ar justifica”.

Industria de apărare, între presiune și oportunitate

Analiza evidențiază că reînarmarea Europei generează efecte economice și industriale majore. Creșterea accelerată a cererii pentru echipamente militare, muniții și sisteme avansate a depășit capacitățile actuale de producție ale industriei europene de apărare, conducând la acumularea unor volume record de comenzi restante, care au crescut cu 183% în perioada 2017–2024.

În acest context, statele care pot oferi capacitate industrială suplimentară sau un potențial credibil de dezvoltare devin tot mai atractive pentru investitori și parteneri strategici. România pornește însă de la un nivel mai redus de integrare industrială, ca urmare a deceniilor de subfinanțare și a unei participări limitate în lanțurile europene de producție din domeniul apărării.

Cu toate acestea, raportul subliniază ca dezechilibrul dintre cererea în creștere și capacitatea de producție limitată la nivel european creează o fereastră reală de oportunitate pentru România, dacă aceasta reușește să atragă investiții, să dezvolte parteneriate industriale și să își consolideze baza de producție.

Apararea, un catalizator economic cu efect de multiplicare

Raportul subliniază ca investițiile în apărare generează efecte economice semnificative, contribuind la creșterea economică, ocuparea forței de muncă și dezvoltarea industriilor conexe. În contextul deciziilor recente asumate la nivel NATO, sectorul apărării capătă o relevanță economică fără precedent.

Sofia Stoican, *Partener, Business Consulting Government & Public Sector Leader, EY România*: „Decizia țărilor NATO de a majora cheltuielile de apărare până la 5% din PIB până în 2035 creează una dintre cele mai mari oportunități economice și industriale ale Europei din ultimele decenii. Creșterea accelerată a cererii pentru echipamente militare, muniții și sisteme avansate generează un efect de multiplicare care poate aduce beneficii semnificative atât sectorului public, cât și celui privat”.

Valorificarea acestei oportunități depinde însă de capacitatea statelor de a transforma cererea într-un motor de dezvoltare industrială, investiții și transfer de tehnologie, prin politici publice coerente și mecanisme de finanțare adecvate.

Sebastian Popescu, *Partener, Head of Grants and Incentives Advisory, EY-Parthenon România*: „O investiție bine structurată și riguros implementată în industria de apărare generează beneficii economice și strategice semnificative: locuri de muncă înalt calificate, transfer de know-how, creșterea capacității tehnologice și o reprofesionalizare autentică a sectorului”.

Raportul cuantifică și impactul economic al investițiilor în apărare la nivel european. Analiza arată ca, pentru fiecare euro de valoare adăugată directă generată în industria de apărare, se creează în medie încă 2,7 euro în economie prin lanțurile de aprovizionare și efectele induse. De asemenea, pentru fiecare loc de muncă direct creat în sector, în medie se generează 2,4 locuri de muncă suplimentare în industriile conexe, ceea ce confirmă rolul apărării ca motor economic și industrial.

Două direcții strategice pentru România

Raportul concluzionează ca România se află în fața unei alegeri strategice esențiale: fie accelerează modernizarea companiilor de stat din industria de apărare, prin investiții, achiziții de tehnologii și îmbunătățirea guvernantei corporative, fie creează condițiile necesare pentru atragerea de investitori internaționali capabili să integreze industria locală în lanțurile europene și globale de producție.

Indiferent de opțiunea aleasă, consecvența și coerența deciziilor vor fi decisive pentru transformarea actualului context geopolitic într-un avantaj economic și strategic durabil pentru România.